

[Ministeren for Grønland.]

at der inden for en beløbsramme på 215.000 kr. årligt skulle gennemføres forbedringer for tidligere grønlandske tjenestemænd. De herom efter forudgående forhandlinger med tjenestemandorganisationerne stillede forslag er holdt inden for den forudsatte beløbsramme. Merudgifterne ved normeringslovforslaget som helhed er beregnet til i alt ca. 390.000 kr. — heraf ca. 44.000 kr. vedrørende politiet i Grønland — hvilke beregninger imidlertid forudsætter, at alle af lovforslaget omfattende tjenestemænd, der har mulighed for valg mellem at blive henført under den grønlandske tjenestemandsslov eller at forblive på de hidtil gældende ansættelsesbetingelser, vælger den nye lov.

I øvrigt tillader jeg mig med hensyn til enkeltheder i normeringslovforslaget at henvise til de forslaget ledsagende bemærkninger.

Lovforslaget har været forelagt for lønningrådet og er udarbejdet i overensstemmelse med rådets udtalelser.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål til ministrene.

Af *Adolph Sørensen* til finansministeren:

„Ågter ministeren at foretage sig noget i anledning af de tab, den nye femøre har påført visse dele af erhvervslivet?“

Adolph Sørensen: Det kan måske i nogen grad udlægges som en mangel på proportionssans; at jeg belemrer den højtærede finansminister med at tale om femører i en tid, hvor det ellers er milliarder, den højtærede minister er optaget af. Berettigelsen ligger måske i, at femøren, om jeg så må sige, mere dagligt kommer i den enkeltes besiddelse.

Den højtærede finansminister kan med sandhed sige, at han ikke har opfundet krudtet. Jeg ved ikke, om ministeren kan sige sig fri for at have opfundet den nye tredimensionale femøre, der er så universel, at den kan fungere legalt som det, den er

skabt til at være, nemlig en femøre, og illegalt som enkrone eller som femogtyveøre, alt efter som den automat nu er indrettet, det i situationen måtte dreje sig om. Jeg går imidlertid ud fra, at den højtærede finansminister står med det formelle ansvar for mønten. Nu kender vi den højtærede minister godt nok til at vide, at han ikke hører til den kategori, for hvem tiøren er længe om at falde, og så meget mere beklager jeg, at ministeren her har ladet femøren springe for tidligt.

Det kan ikke være velovervejet i vilkårlig rækkefølge at udsende mønter og ændre møntsystemet på en sådan måde, at større eller mindre dele af befolkningen påføres direkte tab derved, tab, som kunne have været undgået.

Utalte handlende, benzinstationer med automatsalg og selvbetjening o. s. v. har, siden de nye femøre kom frem, måttet tømme deres automatskuffer for femører, som skulle have været enkroner eller i bedste fald femogtyveører. Det drejer sig — trods forsøg på at bagatellisere det — nu alligevel om betydelige beløb ud over hele landet. Og sagen bliver ikke mindre alvorlig derved, at det næsten udelukkende drejer sig om afgiftspligtige varer, der sælges ad den vej. De besvegne må altså lide den yderligere tort at skulle erstatte staten penge, som den handlende er blevet snydt for som følge af en uheldig disposition fra samme stats side — en disposition, som ej heller har taget ringeste hensyn til en befolkningsgruppe, som vi alle fremfor nogen skylder et meget vidtgående hensyn, nemlig vore blinde og svagtseende medborgere.

Den kgl. mønts direktør har udtalt sig til bladene den 26. februar i anledning af den kritik, der er fremkommet omkring den nye femøre, og jeg synes, at direktøren har gjort det på en måde, som han burde have sparet sig selv og også os andre for. Han sagde bl. a., at automater, der forveksler femører med enkroner eller femogtyveører, burde have været skiftet ud for adskillige år siden. Nu finder jeg ikke, at det tilkommer den kgl. mønts direktør at blande sig i eller dirigere den takt, hvormed automatparken her i landet skal fornys, og det klæder ikke direktøren at klandre besindighedens og mådeholdets repræsentanter; tværtimod, de burde hædres i en over-